

A Woman Did That?!

En undersökning av terroristers gestaltning i media och
säkerhetspolitiska dokument

Jessica Garpvall

Abstract

This thesis aims to study the representation of female and male terrorists in two daily media sources to see if a gendered portrayal is present. Its aim is also to see which portrayal is present in documents regarding Counter-Terrorism. Feminist theories within the study of International Relations are used together with theories regarding media's framing effect on policy makers. The country that serves as object of analysis is Great Britain. Four male and four female terrorists and the Prevent strand of Great Britain's International Counter-Terrorism Strategy from 2006, 2009 and 2011 have been analysed. Two different methods are used, a frequency analysis and a discourse analysis. The results for both methods show that there is a clear gendered aspect present in both the media's portrayal and in the policy documents regarding counter-terrorism. Female terrorists are mainly portrayed without a political and religious agenda behind the crimes committed and they are more often portrayed by use of traditional female qualities. Male terrorist's actions are assumed to be politically and/or religiously motivated and they are described with traditionally male characteristics. The characteristics found in the Counter-Terrorism documents are similar to the ones found in media's coverage of male terrorists.

Nyckelord: Terrorism, Gender, Discourse analysis, Frequency analysis, Framing
Antal ord: 9 965

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Frågeställning & syfte	1
2	Teori & Medial påverkan	3
2.1	Feministiska teoribildningar	3
2.2	Medial påverkan	5
3	Material	6
3.1	Analysobjekt	6
3.1.1	Tidningskällor	7
3.1.2	Kvinnliga terrorister	7
3.1.3	Manliga terrorister	8
3.1.4	Säkerhetspolitiska dokument	9
4	Metod	10
4.1	Frekvensanalys	10
4.2	Diskursanalys	10
4.3	Operationaliserat ramverk	12
5	Resultat	14
5.1	Resultat frekvensanalys	14
5.2	Resultat diskursanalys	17
5.2.1	Wafa Idris	18
5.2.2	Collen LaRose	19
5.2.3	Maryam Sharipova och Dzhennet Abdurakhmanova	20
5.2.4	Samantha Lewthwaite	21
5.2.5	Mukhlas	22
5.2.6	Umar Farouk Abdulmutallab	23
5.2.7	Taimour Abdulwahab al-Abdaly	24
5.2.8	Bröderna Tsarnaev	25
5.2.9	CONTEST 2006	26
5.2.10	CONTEST 2009	28
5.2.11	CONTEST 2011	29
5.3	Jämförande diskussion	30
6	Slutsats	33

7	Källförteckning	35
----------	------------------------------	-----------

1 Inledning

Terrorister och dåd som begås är skeenden som får ett stort utrymme i media. Uppseendeväckande för undertecknad var att rapporteringen tycktes skilja sig åt enbart på grund av vilket kön terroristen hade. Detta ledde till en fundering att om de traditionella könsrollerna reproduceras och sprids via media (som i stora delar speglar den allmänna diskursen) borde dessa roller möjligtvis återfinnas i politiska policydokument. Då stor del av arbetet mot terrorism går ut på att identifiera potentiella risker för att på så vis stävja problemet i lindan kan en stereotyp föreställning innebära konsekvenser för säkerhetsarbete i en stat. Således valde jag att undersöka huruvida min iakttagelse rörande terroristers framställning i media stämde och även om denna framställning är påtaglig i arbete mot terrorism.

1.1 Frågeställning & syfte

Syftet är att undersöka om kvinnliga terroristers framställning i media skiljer sig från manliga sådana, och om denna gestaltning återfinns i policydokument rörande antiterroplaner.

Frågeställningarna jag ämnar besvara i undersökningen är således:

- Hur skiljer sig gestaltning i media åt mellan kvinnliga och manliga terrorister i Storbritannien?
- Vilken gestaltning återfinns i Storbritanniens policydokument rörande antiterror- och antiradikaliseringplaner?

Utomvetenskapligt är denna frågeställning ytterst relevant, då terrorism är ett aktuellt samhällsproblem (Esaïsson et al., 2012: 31). Inomvetenskapligt har tidigare forskning främst fokuserat på framställningen av terrorister i media. Således ämnar denna uppsats arbeta kumulativt genom användandet av tidigare teorier (Esaïsson et al., 2012: 20). Uppsatsen ämnar även belysa den lucka som

återfinns i terrorismstudier, där eventuella följder av en gend¹ framställning inte har studerats i större skala (Esaïsson et al., 2012: 31). Undersökningens utformning och tillvägagångssätt innehar en generaliserande ambition då förhoppningen är att valda undersökningssätt går att applicera på flera och andra studieobjekt med liknande resultat (Teorell & Svensson, 2007: 68-69).

Tesen som drivs är att en eventuell gestaltning som återfinns kommer vara av gend¹ karaktär. Utifrån svar på frågeställningarna kommer ett kortare resonemang föras rörande vilken tänkbar inverkan denna eventuella gestaltning har för antiterrorarbetet i en stat.

¹ Då det inte finns en passande svensk översättning till gend¹ kommer det engelska uttrycket användas löpande i texten

2 Teori & medial påverkan

Nedan presenteras teorierna som ligger till grund för undersökningen.

2.1 Feministiska teoribildningar

Feministiska teoretiker inom internationella relationer har sedan länge betonat kvinnors frånvaro från den politiska arenan, inte bara i relation till kvinnors icke-närvaro på toppositioner utan hur kvinnors upplevelser, röster och relationer inte inkluderas (Tickner, 1992: 4-5, Tickner, 2001: 3). Sedan Ann Tickners klassiska bok "Gender in International Relations: Feminist Perspectives on Achieving Global Security" publicerades 1992 har feministiska teorier rönt relativa framgångar inom detta fält (Tickner, 2001: 2). Även kvinnors rättigheter och dess uppmärksammande runt om i det internationella samfundet tyder på att kvinnor har fått en betydligt mer prominent roll att spela.

Trots detta är det få teoretiker som skulle beskriva det globala, politiska planet som jämställt eftersom könsstrukturer och könsmaktsordningen i hög grad återfinns i alla aspekter av det dagliga livet. Ett uttryck dessa strukturer tar är den hegemoniskt maskulina. Hegemonisk maskulinitet är ett begrepp som definierar den världsordning som råder där maskulina attribut premieras på bekostnad av kvinnliga (Tickner, 2001: 15-16, Sjöberg, 2013: 5-6).

Ett område där könsroller och den hegemoniska maskuliniteten återfinns i hög grad är områden som berör våld. Oavsett om detta är sanktionerat våld i form av krig, eller osanktionerat våld i form av terrordåd, är våld en karaktäristiskt manlig zon (Gentry & Sjöberg, 2007: 9-10, Herschinger, 2004: 47), vilket återfinns i såväl akademisk forskning som media (Herschinger, 2014: 57-58). Trots att kvinnor länge har deltagit i militanta aktioner som operationella subjekt ses dessa handlingar ändå som avvikande och ovanliga (Jackson et al., 2011: 83).

Terrorismstudier har exploderat inom fältet sedan Bushadministrationen lanserade "The War on Terror" efter terroristattaken mot World Trade Center den 11 september 2001 (Herschinger, 2014: 47). Majoriteten av dessa studier har dock inte inkorporerat ett genusperspektiv, och om det har gjorts har genus inte varit ett eget analysätt utan fokus har legat på biologiska skillnader mellan män och kvinnor. Detta har lett till att mycket forskning delar upp terrorister i homogena grupper som män och kvinnor och sedan försöker förstå vad som driver de olika grupperingarna.

Kvinnliga terrorister som analyserats, exempelvis Svarta Änkorna i Tjetjenien, har ofta givits andra motiv än de politiska och religiösa som ofta citeras i fall med manliga terrorister. Deras motivation analyseras istället utifrån exempelvis personliga motiv, såsom ett hämndbegär efter att deras män har omkommit i konflikten mellan Tjetjenien och Ryssland (Herschinger, 2014: 53-54, Gentry & Sjöberg, 2007: 88, Nacos, 2005: 440). Vad detta leder till är att kvinnor som begår terrordåd porträtteras, både i media och i forskning, som utan en egen agenda - vare sig den faktiska agendan är politisk eller religiös (Jackson et al., 2011: 84-85). Detta går hand i hand med upprätthållandet av den traditionella bilden av vad en kvinna ska vara såsom fridfull, oppoffrande, konservativ och oskuldsfull (Gentry & Sjöberg, 2007: 14, Herschinger, 2014: 60, Alison, 2007: 448).

Laura Sjöberg och Caron E. Gentry undersöker i boken "Mothers, Monsters and Whores: Women's Violence in Global Politics" tre gendered narrativ som medias diskurs cirkulerar i rapportering om kvinnliga terrorister. Dessa narrativ beskrivs som "Mothers", "Monsters" och "Whores"².

Mother-aspekten innebär (bland annat) att kvinnors våldshandlingar följer på besvikelser på det personliga planet. Dessa besvikelser kan exempelvis vara en oförmåga att fullfölja ett äktenskap med barn då mannen i förhållandet har blivit mördad (Sjöberg & Gentry, 2007: 31-32).

Monster-aspekten innebär att kvinnor som begår våldsdåd beskrivs med karaktärsdrag som målar upp dem som sjuka eller dåliga kvinnor. Detta leder till att de, utifrån den traditionella bilden, inte anses vara riktiga kvinnor (Sjöberg & Gentry, 2007: 36-37).

Whores-aspekten visar på att våldsamma kvinnor beskrivs som sexuellt avvikande. De har en alldeles för hög sexdrift (Sjöberg & Gentry, 2007: 46), de kan inte uppfylla sina roller som kvinnor eftersom de inte är intresserade av män sexuellt (Sjöberg & Gentry, 2007: 48) eller så fungerar dem och deras kroppar som slavar under mäns kontroll (Sjöberg & Gentry, 2007: 49).

Dessa tre narrativ fungerar tillsammans som ett sätt att inte behöva bemöta kvinnors våld på samma villkor som mäns, och på så vis inte ge kvinnor en egen politisk och/eller religiös agenda. Således upprätthålls den hegemoniska maskuliniteten och kvinnor som begår terrordåd ses som undantag och inte representativa för kvinnosläktet.

Ytterligare forskning inom fältet understryker och validerar den feministiska forskningens tes att kvinnor som begår terrordåd porträtteras, förstås och tillskrivs andra motiv än deras manliga motsvarigheter (Nacos, 2005: 436, Friedman, 2008, Höglund, 2010, Jaques & Taylor, 2008, Alison, 2007).

² Mothers, Monsters and Whores-narrativet kommer inte få en svensk översättning, då författaren anser det mer passande att utgå ifrån originalförfattarnas benämningar

2.2 Medial påverkan

Framing³ är ett verktyg som används i många aspekter av det mediala och politiska livet, där aktörer presenterar ett problem på ett önskvärt sätt (Entman, 1993: 52). Denna framing kan te sig på olika vis, men medias rapportering av terrorism presenteras allt som ofta ur en gendered frame. Forskning visar att denna framställning i nyheterna påverkar mottagaren och leder till att en traditionell bild av vad en kvinna ska vara antas för att kunna processa nyhetsflödet. Denna bild är följaktligen en del av den accepterade diskursen som råder, vilket i sin tur påverkar policyskapande (Gentry & Sjöberg, 2007: 53). Således påverkas inte bara gemene hen, utan även de personer som är ansvariga för att ta fram planer för att motarbeta terrorism och radikaliserings påverkas av en gendered framställning (Nacos, 2005: 446).

Terroristgrupper har insett denna blinda vinkel och grupper som traditionellt sett enbart använt sig av män i attacker rekryterar kvinnor i allt högre grad. Följaktligen har denna traditionella bild av kvinnor som icke-våldsamma varelser redan dokumenterade konsekvenser (Nacos, 2005: 447).

Karla J. Cunningham har kartlagt konsekvenserna den traditionella bilden av kvinnor har för antiterrorarbetet i USA, Palestina och Tjetjenien (Cunningham, 2007). Hennes forskning visar att även i stater där kvinnor förekommer, och har förekommit under en längre period, i operationella roller uppmärksammar och inkluderar myndigheter inte detta i sina antiterrorplaner (Cunningham, 2007: 117-118).

Denna uppsats kommer således bygga på existerande teorier rörande framställning av kvinnliga terrorister i media och medias påverkan på policyskapande.

Valda teoretiska utgångspunkter är särskilt lämpade för syftet med uppsatsen, då den ämnar att kritiskt studera texter för att urskilja om och när en gendered aspekt återfinns. Som vidare presenteras i metoddelen har diskursanalys som metod valts, eftersom det passar väl in med vad som ämnas undersökas utifrån syfte och teori.

³ Eftersom det saknas lämplig svensk översättning kommer det engelska uttrycket framing användas löpande i texten

3 Material

Nedan presenteras och motiveras analysobjektens kriterier som legat till grund för materialinsamlingen

3.1 Analysobjekt

Kriterier som legat till grund för urval av analysobjekt i form av terrorister är att det ska finnas en bred, geografisk spridning på var dåden har utförts och en spridning i nationalitet hos utförarna. Detta för att uppnå en bred och varierad representation bland objekten.

De kvinnliga terroristerna har valts då de uppfyller kriterierna och även då deras utförda eller planerade dåd fick stort utrymme i media.

De manliga analysobjekten uppfyller kriterierna och de har även likheter med de kvinnliga analysobjekten. Ambitionen med uppsatsen är att undersöka skillnader i rapportering och då anses liknande dåd och bakgrund ge en bra grund för en sådan undersökning. Valet att använda sammanlagt åtta terrorister motiveras utifrån den begränsade tidsperioden som undersökningen faller under.

Avgränsning rörande årtal har dragits till att dåden ska ha skett efter 2001, då USA lanserade det globala ”War on Terror” (Herschinger, 2004: 46) och senast 2013. Detta anses vara en passande tidsperiod för undersökningens begränsade tidsperiod. De första dåden som analyseras skedde år 2002, sedan sker resterande mellan 2009 och 2013. Dåden 2002 väckte stor uppmärksamhet, och eftersom dessa skedde kort tid efter kriget mot terrorismen lanserades och antiterrorplaner fick större utrymme inkluderas dessa.

Resterande analysobjekt fokuseras till senare delen av 2000-talet då terroristorganisationer har fått än mer medial uppmärksamhet i samband med exempelvis ISIS bildande och konsekventa rekrytering samt att forskningen har gått framåt under denna period (Herschinger, 2014: 47).

Kriterierna ser likadana ut för artiklar som berör kvinnliga respektive manliga terrorister. Artiklarna ska huvudsakligen behandla dådet, de ska beröra huvudpersonen/erna, deras bakgrund och den ska vara skriven/publicerad senast två år efter dådet. Ambitionen är att artiklarna ska vara från en tidsperiod då dådet fortfarande varit aktuellt för att undvika efterkonstruktioner och andra utvecklingar som kan ha skett.

Artikelförfattares kön och utformning av artikel är irrelevant i urvalsprocessen, då tesen som urvalet bygger på är att det råder en allmän diskurs och frame oavsett författare (Nacos, 2005: 437).

Antalet artiklar kommer variera för varje analysobjekt. Eftersom frekvensanalysen presenteras i relativa frekvenser har inte olik textmassa någon signifikant betydelse för resultatet. Diskursanalysen ämnar undersöka en djupare mening i texterna, således är textmängden ej relevant för eventuella resultat.

Sökmotorn Retriever Research används för att finna material. Sökprocessen⁴ har följt samma metod för alla terrorister utom de som utförde dåd år 2002 (Wafa Idris⁵ och Muhklas). Detta då sökmotorn inte har haft material innan år 2005.

3.1.1 Tidningskällor

För att avgränsa urvalet av material används Storbritannien som ram, vilket frågeställningen påvisar. Valet motiveras utifrån Storbritannien långt utvecklade antiterrorlagar som berör både hur terrordåd ska förebyggas och hur radikaliserings ska upptäckas och motarbetas (The Office for Security and Counter-Terrorism).

BBC News och The Guardian är de skriftliga källor som används. Valen motiveras utifrån BBC:s funktion som ett statsägt, neutralt och opartiskt nyhetsmedium (BBC 1). The Guardian är en tidning med uttalade socialliberala traditioner (The Guardian). Att källorna har olika grund ger uppsatsen högre validitet och reliabilitet då dessa källor ämnar skapa en bredare, representativ bild av media i Storbritannien.

3.1.2 Kvinnliga terrorister

De kvinnliga analysobjekten är:

1. Wafa Idris var den första kvinnliga palestinska självmordsbombaren. Den 27 januari 2002 sprängde hon sig själv i Jerusalem. Dådet dödade en 81-årig civil israelisk man och väckte stor uppmärksamhet eftersom det var första gången en

⁴ Materialinsamling för Colleen LaRose: Sökord var "Jihad Jane OR Colleen LaRose". Detta då ambitionen var att finna artiklar som behandlar LaRose och hennes roll som Jihad Jane i fallet med Lars Vilks. Alla artiklar har undersökts och valts efter kriterierna beskrivna ovan.

⁵ Materialinsamling för Wafa Idris: BBC News och The Guardians respektive hemsidor och sökfunktioner har använts. Sökord som använts har varit namnet "Wafa Idris". Resultatet har sedan gått igenom för hand på samma vis som i Retriever och samma kriterier har applicerats.

kvinnor begått ett sådant dåd som ett inslag i Israel-Palestina-konflikten (Gentry & Sjöberg, 2007: 119-120).

2. Colleen LaRose är en amerikansk kvinna som refereras till som Jihad Jane av media. Hon arresterades i oktober 2009 för att ha planerat att mörda den svenska konstnären Lars Vilks. Hon blev senare dömd för detta (Kihlström, 2014).
3. Maryam Sharipova och Dzhennet Abdurakhmanova är de två tjetjenska kvinnorna ansvariga för terrordådet i Moskvas tunnelbana den 29 mars 2010 (Batty, 2010). De titulerades Svarta Änkorna i rysk media, då de beskrivs som änkor efter tjetjenska män som dödats i konflikten mellan Ryssland och Tjetjenien (Sjöberg & Gentry, 2007: 88-89).
4. Samantha Lewthwaite var gift med en av gärningsmännen bakom självmordsattacken i Londons tunnelbana år 2005. Hon gavs namnet "the White Widow" av media. Brittisk och internationell polis har under en längre tid hyst misstankar mot Samantha och 2012 gick kenyansk polis ut med en arresteringsorder på grund av eventuella kopplingar till terrordåd samt terroristgruppen Al-Shabab. Hon är även efterlyst av Interpol (BBC 2, 2014).

3.1.3 Manliga terrorister

De manliga analysobjekten är:

1. Mukhlas, alias Ali Gufon, anses varit hjärnan bakom bombdådet på Bali den 12 oktober 2002. Han var en prominent ledare i terroristorganisationen Jemaah Islamiyah, som har kontakter med al-Qaida, och dömdes till döden för sin delaktighet i dådet (Aglionby, 2003). Eftersom han har nära kopplingar till en terrorcell innehar han som analysobjekt likheter med Samantha Lewthwaite, då hon misstänks för involvering med terroristgruppen Al-Shabab.
2. Umar Farouk Abdulmutallab är en nigeriansk man som försökte och misslyckades med att spränga ett plan mellan Amsterdam och Detroit den 25 december 2009. Enligt egna uppgifter från Umar var dådet på uppdrag från al-Qaida (Dagens Nyheter, 2010), vilket även Jihad Janes misslyckade terrorplan var.
3. Taimour Abdulwahab var en svensk-irakisk självmordsbombare som sprängde sig till döds i Stockholm den 11 december 2010 (Lisinski, 2010). Då detta var en självmordsattack återfinns likheter med Wafa Idris.
4. Tamerlan och Dzhokhar Tsarnajev är bröderna bakom bombdådet i Boston under maratonet den 15 april 2013. Bröderna kommer ursprungligen från Tjetjenien

(BBC 3, 2013) vilket gör att deras bakgrund och nationella tillhörighet är liknande de kvinnliga analysobjekten bakom bombdådet i Moskvas tunnelbana.

3.1.4 Säkerhetspolitiska dokument

Dokumenterna som används för att analysera vilken gestaltning som återfinns i antiterrorplaner är CONTEST-rapporter från 2006, 2009 och 2011. CONTEST är Storbritanniens strategi för hur terrorism ska motverkas (The Office for Security and Counter-Terrorism). Den första rapporten påbörjades 2003 och publicerades 2006. Dessa dokument berör de operationella delarna av Storbritanniens antiterrorstrategier och innehåller en preventiv ambition. Det är motiverat att använda dessa rapporter då de har publicerats i samband med terrordåden som studeras i analysobjekten.

Fokus ligger på policys rörande ”Prevent” (ibid) eftersom syftet är att undersöka gestaltningen av riskindivider innan ett dåd har skett. Delar av Prevent som inkluderas återfinns i alla tre rapporter. I CONTEST 2009 och 2011 har nuvarande tillvägagångssätt varit det väsentliga för undersökningen, följaktligen har delar som berört tidigare framgångar inte inkluderats.

4 Metod

Metoderna som använts är en frekvensanalys för att få en övergripande blick av materialet. För en djupare inblick samt en uttömmande analys har sedan en diskursanalys utförts. Syftet med uppsatsen är att urskilja eventuella skillnader i rapporteringar, och teorierna som används utgår ifrån att vissa synsätt förekommer inom samhällets ramar för att sedan kartlägga och urskilja dessa. Diskursanalys är följaktligen ett steg för att utföra undersökningen i led med syfte och teoribildning.

4.1 Frekvensanalys

Frekvensanalysens syfte är att skapa en överblick över diskursen, med en undersökning som visar hur ofta olika ord nämns i de olika dokumenten (Bergström & Boréus, 2012: 291). De tre materialdelarna kommer undersökas var för sig efter utvalda tecken. Resultatet kommer sedan presenteras i relativa frekvenstabeller (Teorell & Svensson, 2007: 112). Signifikanstest kommer utföras för att undersöka om resultatet är statistisk signifikant.

Frekvensanalys är ett motiverat val eftersom den ger en övergripande blick över diskursen som råder i materialet och erbjuder en möjlighet att urskilja tänkbara mönster (Bergström & Boréus, 2012: 292). En reservation som återfinns och har uppmärksammats är att frekvens inte nödvändigtvis betyder dominans. Enbart för att ett ord förekommer fler gånger behöver inte detta vara representativt för innehållet. Kontextkoll kommer således att appliceras på frekvensanalysen för att undvika mätfel enligt reservation ovan.

Frekvensanalysen utförs med hjälp av sökfunktionen i Microsoft Office Word. Orden i de olika kategorierna testas för förekomst och vid en sådan räknas dessa. Dessa adderas i kvinnliga respektive manliga attribut och omvandlats till relativa frekvenser och uppvisas procentuellt.

4.2 Diskursanalys

Diskursanalysen ämnar undersöka identitetsskapandet i materialet, och inriktningen som används är inspirerad av filosoferna Laclau och Mouffe. Denna

inriktning innehåller ett fokus på hur och när specifika tecken får en viss mening (Bergström & Boréus, 2012: 365). Ekvivalenskedjor är ett konstruerande diskursnät av olika tecken, som sedan ges betydelse genom att distinktioner görs (Bergström & Boréus, 2012: 367, Jørgensen & Phillipps, 2000: 57). I denna uppsats är det terroristdiskursen och dess distinktioner som är i fokus.

Syftet med diskursanalys är att avtäcka det latent budskapet, i detta fall en eventuellt gendered sådant, som återfinns i textmaterialet. Undertecknad är medveten om eventuella biases jag som forskare kan inneha, men åtgärder som granskning av resultat i förhållande till material av oberoende källor har gjorts och en konstant medvetenhet om den egna förförståelsen har varit närvarande under analysens gång.

Ett motiverat val för denna analys är verktyget analogikedjor⁶ som tidigare använts i forskning rörande identitetsskapande (Bergström & Boréus, 2012: 387). Ulf Mörkenstam är en statsvetare som använde sig av analogikedjor i formen ”problem-orsak-lösning” i sin avhandling som berör samediskursen och hur denna konstruerar en samisk identitet (ibid). Peter Johansson använde sig även av verktyget i sin doktorsavhandling från Göteborgs Universitet, som likt Mörkenstams behandlade samediskursen (Johansson, 2008: 20-21).

Då uppsatsens syfte är en liknande undersökning med identitetsskapande i fokus är detta verktyg särdeles passande. I Mörkenstams avhandling ämnade analysverktyget urskilja hur det politiska handlingsutrymmet begränsades utifrån samediskursen (Bergström & Boréus, 2012: 388) och i denna uppsats ämnas analysverktyget urskilja om en specifik gestaltning återfinns i policydokument, vilket kan räknas in i det politiska handlingsutrymmet. Mörkenstams verktyg fungerar som grund för analysen men det formuleras som ”identitet-problem-orsak”. Detta då tesen som uppsatsen bygger på är att kvinnliga respektive manliga terrorister ges olika identitetsskapande tecken, som i sin tur leder till att problematik och orsak framställs annorlunda utifrån en gendered aspekt.

Följaktligen är analogikedjor i Mörkenstams anda ett motiverat val att använda eftersom det får validitet genom tidigare forskning samt kan anpassas så att verktyget leder till en fullvärdig analys av materialet. Det finns även ett flertal forskare inom valda fält som använder sig av diskursanalys för att urskilja en liknande diskurs som denna uppsats ämnar undersöka (Gentry & Sjöberg, 2007: 29). Därför anses diskursanalys och valda analysverktyg väl motiverade.

Identiteten utgörs av terroristerna och de identitetsskapande tecken som de ges, problemet återfinns i dåden de har utfört, beskrivningen av dessa samt vilken bakgrundsproblematik som individen ges. Orsaken återfinns i motivbilden som dådet ges. Följaktligen bygger det analytiska ramverket på den tidigare forskningen inom fältet som har påvisat att kvinnliga respektive manliga

⁶ Alternativ benämning på ekvivalenskedjor

terrorister ges olika identiteter utifrån en gendered aspekt, att de ges olika problematik samt att orsaken bakom dåden förstås annorlunda.

Diskursanalys är ett relativt svårförstått verktyg eftersom det inte finns en konkret mall att utgå ifrån, men då undertecknad bygger ramverket utifrån tidigare teoretisk och empirisk forskning anses verktyget leda till hög validitet (Teorell & Svensson, 2007: 57).

Om en kvinna begått ett terrordåd kan den sociala identiteten hon ges som terrorist bygga på antaganden om hennes psykiska labila hälsa, att hon är lättpåverkad samt att hon är änka. Dessa egenskaper i den sociala identiteten är utbytbara (Bergström & Boréus, 2012: 389) och tesen som drivs är att de kommer skilja sig åt mellan de kvinnliga och manliga terroristerna.

De säkerhetspolitiska dokumenten kommer analyseras med samma verktyg, för att följaktligen studera om denna ”identitet-problem-orsak” följer liknande mönster i officiella policydokument som i media.

4.3 Operationaliserat ramverk

I analyserna efterfrågas tecken som kan anses vara typiskt kvinnliga och typiskt manliga. Operationalisering av dessa egenskaper, byggd på tidigare forskning, krävs för att bli mätbara. Sjöberg och Gentry har i sin studie ”Mothers, Monsters, Whores” (2007) undersökt vilka egenskaper, identiteter och motivbilder som traditionellt ges kvinnor som begår våldsdåd.

Dessa egenskaper är bland andra: Peaceful, conservative, virtuous, bad och mad (Gentry & Sjöberg, 2007: 37, 50, 88). Brigitte L. Nacos har utfört en studie som påvisar hur kvinnliga terrorister och politiker porträtteras i media. I denna återfinns det olika frames för gestaltningen. Framesen inkluderar bland andra utseendefokus, kärleks- och familjelivsfokus och fokus på naivitet hos förövarna (Nacos, 2005).

Således operationaliseras den kvinnliga problematiken, identiteten och motivbilderna utifrån dessa narrativ och frames, med ytterligare bidrag från tidigare forskning (Cunningham 2007, Höglund 2010, Friedman 2008). Exempel på problem och orsaksbilder hos kvinnliga terrorister: Failed marriages, broken home, personal status (such as mothers, daughters, widows).

De manliga motsvarigheterna operationaliseras utifrån forskning kring manliga terrorister, men även utifrån de egenskaper som används för kvinnor men i motsatt form. Exempel på egenskaper som återfinns bland manliga terrorister: Aggressive, political, religious, altruistic, powerful (Pape, 2005, Smith, 2008). Exempel på problem och orsaksbilder hos manliga terrorister: Radicalisation, lone

wolf, extremist, rational (Cunningham 2007, Höglund 2010, Friedman 2008: Pape, 2005, Smith, 2008).

I frekvensanalysen har orden blivit indelade i fem olika kategorier⁷. Personlighet och motivbild har delats upp i kvinnliga respektive manliga tecken till skillnad från civilstatus, personlig status och utseende. Tesen är dock att kvinnor i större utsträckning beskrivs utifrån de tre sistnämnda kategorierna. Tesen är att regeringsdokument som berör preventiva medel för att bekämpa terrorism kommer fokusera på de manliga karaktärsdragen.

Diskursanalysen utgår ifrån samma ramverk, men då det är hela texter som analyseras är inte ordkategorier aktuella att använda.

⁷ Se bilaga för fullständigt ramverk och tecken i de olika kategorierna undersökta i frekvensanalysen

5 Resultat

Nedan följer först resultatet för frekvensanalysen, sedan resultatet för diskursanalysen. Avsnittet avslutas med en jämförande diskussion rörande diskursanalysens resultat.

5.1 Resultat frekvensanalys

I Wafa Idris fall fanns det totalt 1246 ord i artiklarna från BBC och det återfanns totalt 36 träffar på kvinnliga attribut och inga träffar på manliga sådana. Detta innebär att den procentuella förekomsten av kvinnliga attribut blir 2,9. Det totala antalet träffar var 59 men efter kontextkoll föll 28 ord bort. Dessa var bland andra "rough" eftersom det i artiklarna gav träffar på "throughout"

Kategorierna som inte delats upp i manligt respektive kvinnligt är utseende, civilstatus och personlig status men tesen som utgåtts ifrån är att kvinnliga terrorister i större utsträckning beskrivs utifrån dessa kategorier.

Analysen har utförts på detta vis för samtliga objekt, således presenteras resultatet utan vidare förklaring av tillvägagångssättet.

För att testa signifikansen har ett Z-test⁸ utförts där andelarna för varje objekt har testats utifrån hypotesen:

H_0 = Ingen skillnad

H_1 = Skillnad

⁸ Testen har utförts med 1 % eller 5 % signifikansnivå.

Tabell 5.1: BBC, kvinnor

Terrorist	Wafa Idris	Colleen LaRose	Maryam & Dzhennet	Samantha Lewthwaite
Antal ord	1246 st	1503 st	1203 st	3078 st
Antal träffar	36 k ⁹	12 m ¹⁰ , 17 k	2 m, 21 k	18 m, 40 k
Manligt	0 %	0,79 %	0,17 %	0,59 %
Kvinnligt	2,9 %	1,1 %	1,8 %	1,3 %
Statistiskt signifikant	Ja (sig ¹¹ : 1%)	Nej	Nej	Ja (sig.: 1%)

Tabell 5.2: The Guardian, kvinnor

Terrorist	Wafa Idris	Colleen LaRose	Maryam & Dzhennet	Samantha Lewthwaite
Antal ord	1658 st	5507 st	737 st	1278 st
Antal träffar	2 m, 12 k	20 m, 36 k	3 m, 9 k	1 m, 23 k
Manligt	0,12 %	0,36 %	0,41 %	0,078 %
Kvinnligt	0,72 %	0,65 %	1,2 %	1,8 %
Statistiskt signifikant	Nej	Ja (sig.: 5%)	Nej	Ja (sig.: 1%)

⁹ k = Träffar på kvinnliga attribut

¹⁰ m = Träffar på manliga attribut

¹¹ sig. = Signifikansnivå

Tabellerna ovan visar att de kvinnliga terroristerna är överrepresenterade i kategorier med kvinnliga attribut. Kvinnorna gavs oftare än männen egenskaper från de tre icke-kategoriserade kategorierna. Flertalet av resultaten är statistiskt signifikanta vilket är i enlighet med tidigare forskning inom ämnet och ger således grund till tesen att kvinnliga terrorister, till skillnad från manliga, ges kvinnliga attribut, beskrivs till utseendet och inte blir tillskriven en politisk agenda (Nacos, 2005: 438-438).

Tabell 5.3: BBC, män

Terrorist	Mukhlas	Umar Farouk Abdulmutallab	Taimour Abdulwahab al-Abdaly	Bröderna Tsarnaev
Antal ord	6671 st	2436 st	1827 st	8301 st
Antal träffar	34 m, 2 k	13 m, 1 k	31 m	46 m, 7 k
Manligt	0,51 %	0,53 %	1,7 %	0,55 %
Kvinnligt	0,03 %	0,041 %	0 %	0,084 %
Statistiskt signifikant	Ja (sig.: 1%)	Ja (sig.: 1%)	Nej	Ja (sig.: 1%)

Tabell 5.4: The Guardian, män

Terrorist	Mukhlas	Umar Farouk Abdulmutallab	Taimour Abdulwahab al-Abdaly	Bröderna Tsarnaev
Antal ord	1538 st	6075 st	3160 st	5377 st
Antal träffar	8 m	30 m, 1 k	27 m, 1 k	27 m, 7 k
Manligt	0,51 %	0,49 %	0,85 %	0,5 %
Kvinnligt	0 %	0,017 %	0,03 %	0,13 %
Statistiskt signifikant	Ja (sig.: 1%)	Ja (sig.: 1%)	Ja (sig.: 1%)	Ja (sig.: 1%)

De manliga terroristerna blev i större mån beskrivna utifrån maskulina egenskaper och de manliga motivbilderna. Träffar i de tre icke-kategoriserade ordkategorierna var ej vanligt förekommande. Resultatet för de manliga terroristerna är övervägande statistiskt signifikanta, vilket stödjer tesen att män i större utsträckning beskrivs utifrån manliga egenskaper och motivbilder (Smith, 2008: 64-65).

Tabell 5.5: Säkerhetspolitiska dokument

Dokument	CONTEST 2006	CONTEST 2009	CONTEST 2011
Antal ord	3821 st	4532 st	4801 st
Antal träffar	24 m, 5 k	20 m, 2 k	29 m
Manligt	0,63 %	0,44 %	0,6 %
Kvinnligt	0,13 %	0,044 %	0 %
Statistiskt signifikant	Ja (sig.: 1%)	Ja (sig.: 1%)	Ja (sig.: 1%)

Resultatet visar att de manliga kategorierna är främst förekommande i de säkerhetspolitiska dokumenten, vilket ger stöd åt antagandet att medias gestaltning återfinns även i dessa. Samtliga resultat är även statistiskt signifikanta vilket ger stöd åt teserna och teoribildningar som används.

Frekvensanalysen visar att den tidigare forskning rörande gestaltning av kvinnliga respektive manliga terrorister utifrån en gendered aspekt i media går att påvisa även i materialet som ligger till grund för denna undersökning. De säkerhetspolitiska dokumenten reproducerar främst den manliga motivbilden och de egenskaper manliga terrorister ges, vilket visar på likheter mellan medias diskurs och den säkerhetspolitiska sådana. Således har frekvensanalysen gett ett resultat i enlighet med teoribildning och teser som legat till grund för undersökningen.

5.2 Resultat diskursanalys

Resultat redovisas för varje analysobjekt och avslutas med en jämförande diskussion. Verktuget identitet-problem-orsak har använts.

Exempel:

Mrs Idris said on Wednesday that Wafa, a divorced paramedic, was not a known activist with any Palestinian militant group although her three brothers are Fatah members. But the al-Aqsa Brigades militant faction, part of Palestinian leader Yasser

Arafat's Fatah movement, published a leaflet saying she had carried out the bombing in response to Israeli military actions. It is still not clear, however, whether Ms Idris blew herself up intentionally, or whether explosives she was carrying detonated accidentally (BBC, artikel 3).

I stycket ovan går identitetsbyggande, problematik kring dådet samt individens bakgrund och motiv att utläsa. Wafa Idris civilstatus som skild uppmärksammas och hennes manliga släktingars politiska engagemang nämns. Hennes uttalade motivbild för dådet, Israels militära agerande, förminskas då det spekuleras i att hon inte menade att spränga sig själv utan att detta gjordes av misstag.

Det går att utläsa en diskurs som ämnar ta ifrån Wafa Idris sin politiska och religiösa agenda. Hennes status som skild påvisar hennes misslyckande som kvinna i det privata eftersom hon inte lyckats uppfylla ett lyckligt äktenskap, hennes manliga relationers eventuella påverkan uppmärksammas och då dådet beskrivs som en tänkbar olycka ges hon inte helhjärtat den uttalade motivbilden.

Följaktligen återfinns en tydligt gendered aspekt i det korta stycket ovan, då Wafa Idris beskrivs och förstås utifrån ett narrativ som bygger på hennes kvinnliga kön. Samtliga analyser har följt exempelmodellen.

5.2.1 Wafa Idris

Wafa Idris was a 28-year-old divorced paramedic

Wafa Idris var den första palestinska kvinnliga självmordsbombaren. Al-Aqsabrigadens militanta del gick ut och berättade att dådet hade skett i respons till Israel och dess militära aktioner (BBC 1).

Rapporteringen kring detta dåd är dock inte kopplat till denna politiska gruppering. Den inledande meningen i artikeln uppmärksammar att hon är skild, vilket återfinns genomgående i rapporteringen. Skilsmässans anledning, att hon inte kunde få barn, uppmärksammas i artikeln från The Guardian.

After marriage, Idris had a late miscarriage. The doctors said she could have no more children. Her husband's response was to divorce her and marry again (Guardian 1).

I meningen ovan syns Mother- och Whore-narrativet specifikt tydligt. Identiteten som Idris får är av en misslyckad kvinna som inte har uppnått det viktigaste i en kvinnas liv; att uppfylla ett äktenskap med barn. Följaktligen är hon biologiskt defekt, och inte en riktig kvinna (Gentry & Sjöberg, 2007: 31, 48).

'Maybe it was because of all the wounded people she saw in the ambulances' (BBC 1).

Hennes motivation till dådet beskrivs även utifrån kvinnliga termer. Hon har blivit så illa berörd av de skadade människor hon sett i sitt yrke att hennes känsliga och hjälpsamma natur leder henne till ett okaraktäristiskt dåd.

Seeing her in the shopping district with her rucksack and pretty face, you might have thought she was on her way to meet a boyfriend, or to buy some long-coveted item of clothing (Guardian 1).

Så inleds The Guardians artikel. Rapporteringen, som även inkluderar ett citat som jämför Idris med Mona Lisa och ger henne följande beskrivning ”dreamy eyes and the mysterious smile on her lips”, ger stöd för tesen om hur kvinnliga terroristers utseende får en central roll (Nacos, 2005: 438).

It is still not clear, however, whether Ms Idris blew herself up intentionally, or whether explosives she was carrying detonated accidentally (BBC 2).

Det tydligaste som ger stöd åt tesen att kvinnliga terrorister inte ges en egen agenda är dock det faktum att, trots ett uttalat politiskt motiv bakom dådet, det spekuleras i att hon inte sprängde sig själv med flit.

5.2.2 Colleen LaRose

Colleen LaRose, även känd som Jihad Jane, är en amerikansk kvinna som anklagades för att ha planerat att mörda Lars Vilks efter hans kontroversiella porträtt av Muhammed som en hund (BBC 1).

The divorcee, from Pennsburg, Pennsylvania, was wearing a green jumpsuit and had corn-row braids in her hair (BBC 2).

I stycket ovan uppmärksammas inte bara LaRoses utseende, utan även hennes civilstatus som skild (Nacos, 2005: 438). Även om LaRose tidigt på sin resa mot extremism hade en uttalad motivbild, en önskan om att lindra lidandet för muslimer runt om i världen (BBC 2), är det en av männen i hennes terrorcell som påstås ha varit pådrivande:

The indictment also claims she received e-mails in March 2009 from an individual in a South Asian country urging her to kill an unnamed Swedish resident (ibid).

Hon beskrivs i motsägelsefulla termer, ena stunden som en “...good hearted person” (BBC 3) och i nästa som “...she seemed normal” (Guardian 1), underförstått att hon inte är det. Genomgående i rapporteringen kring Jihad Jane och hennes identitet uppmärksammas Monster-narrativet (Gentry & Sjöberg, 2007: 36-37). Hon är en “...crazy cat lady” (Guardian 1) och hennes grannar spär

på hennes excentriska rykte med uttalanden som: ”She was the weird, weird, weird lady who lived across the hall” (ibid).

Colleen LaRose var en pådrivande person i terrorcellen hon arbetade inom, vilket följande citat påpekar:

A Department of Justice statement said Ms LaRose and five others ‘recruited men on the internet to wage violent jihad in South Asia and Europe, and recruited women on the internet who had passports and the ability to travel to and around Europe in support of violent jihad’ (BBC 3).

Trots detta tydliga engagemang är de identitetsskapande egenskaper hon ges tätt sammankopplade med hennes kön. LaRose var en av de ledande inom gruppen och hennes agerande berodde på en känsla av orättvisa mot muslimer runt om i världen, vilket är en vanligt återkommande motivbild bland terrorister (Smith, 2008: 64). Trots detta målas bilden av henne upp som konstig, avvikande och med tydliga personliga problem. Detta märks genomgående i materialet men exemplifieras extra tydligt i följande stycken.

What has come to light since the news broke, however, are police records of LaRose’s 2005 suicide attempt, reports of alcohol problems, and friends’ accounts of the depression caused by the death of her father (Guardian 2).

Despite the seriousness of the charges against her, the attempt by LaRose to martyr herself stood out for its naivety and lack of sophistication (Guardian 3).

I enlighet med Monster-narrativet tas genom dessa uttalande hennes mentala hälsa ifrån henne, och i samband med detta hennes religiösa och politiska agenda. Hon ges en problematik som leder till att hon inte ses som en äkta terrorist eller en ens en riktig kvinna. Istället ses hon som en galen, lättpåverkad och naiv person som inte kan hållas ansvarig för dådet hon planerade (Gentry & Sjöberg, 2007: 39, Nacos, 2005: 445).

5.2.3 Maryam Sharipova och Dzhennet Abdurakhmanova

Anledningen bakom terrordådet, begått av Maryam Sharipova och Dzhennet Abdurakhmanova, i Moskvas tunnelbana den 29 mars 2010 var Rysslands övergrepp och deras mördande av civila i Tjetjenien (Guardian 2). Kvinnornas övertygelse var baserad på en politisk motivation, och en vilja att ändra systemet.

The girl, Dzhennet Abdurakhmanova, is believed to be the widow of a senior Caucasus militant killed by Russian security forces late last year (BBC 1).

Återkommande i artiklarna är dock fokuset som läggs på civilstatus. De omnämns som fruar och änkor och ges en orsaksbild som är baserad på bortgången av deras

män, vilket överensstämmer med den tidigare forskning kring motivbilder hos kvinnliga och manliga terrorister som har gjorts (Jaques & Taylor, 200: 309). De omnämns även som "...female suicide bombers" i alla utom en artikel snarare än enbart suicide bombers, vilket återigen visar hur artiklarna genomsyras av en gendered aspekt (Friedman, 2008: 846, Gentry & Sjöberg, 2007: 9).

Den personliga bakgrunden uppmärksammas i samband med en intervju av Sharipovas pappa:

[...] she told him she would never marry without his consent. His daughter was a schoolteacher like both of her parents in their hometown of Balakhani and lived at home (Guardian, 2).

Hon ställs under sin pappas kontroll och i hennes roll som lärare görs dådet än mer obegripligt. En lärare, särskilt en kvinnlig sådan, uppfyller den traditionella rollen av en kvinna och är omhändertagande och fridfull (Höglund, 2010: 60, 184) – hon spränger inte sig själv. Det som kvarstår är således att måla upp deras aktion som ett verk av kärlek och sorg genom att benämna dem svarta änkor utifrån den ryska rapporteringen:

In Moscow, the news that the attacks were carried out by women had fuelled speculation that they were so-called 'black widows' - women married or related to militants killed by Russian forces in areas such as Dagestan, Ingushetia and Chechnya (Guardian, 1).

Problematiken som målas upp är att mordet på deras män driver dem till dessa desperata handlingar (Cunningham, 2007: 119) vilket återigen leder till att deras egenuttalade (i form av ledarens uttalande om motivbilden) agenda tas ifrån dem och deras agerande förstås utifrån en traditionell bild av en kvinna.

Dessa kvinnor har agerat irrationellt och okvinnligt då deras äktenskap inte längre existerar, vilket leder till att identiteten som skapas inte är den av en politiskt eller religiöst övertygad terrorist, utan av en kvinna i sorg så djup att den har gjort henne oberäknelig (Gentry & Sjöberg, 2007: 88-89).

5.2.4 Samantha Lewthwaite

Samantha Lewthwaite är en brittisk kvinna som uppmärksammades då hennes man, Germaine Lindsay, sprängde sig i Londons tunnelbana den 7 juli 2005. De studerade artiklarna fokuserar på henne och hennes roll som terrorist, men hon refereras konstant till som: "...widow of one of the 7/7 London suicide bombers" i samtliga artiklar.

Hennes bakgrund diskuteras och hennes religiösa intresse och beslut att konvertera till Islam uppmärksammas. Hon beskrivs som en övertygad muslim,

men att hon själv skulle ha tagit beslutet att kämpa för en islamisk stat ses som omöjligt:

She could be led but she's not a leader... I think if anything she's been pushed into it, threatened to do it but not doing it willingly (BBC 1).

Att Samantha Lewthwaite inte skulle vara en initiativtagare är ett återkommande tema vilket följande citat exemplifierar: "She was a follower, not a leader" (BBC 2). Hon ges en problematik utifrån hennes kvinnliga, underordnade personlighet, som underlättat hennes påstådda rekrytering. Denna framställning är återkommande i fall med kvinnliga terrorister och som implicit understryker att det finns någon i bakgrunden som styr deras handlingar (Friedman, 2008: 846-847, Gentry & Sjöberg, 2007: 113).

En artikel diskuterar innehållet som funnits på Lewthwaites beslagtagna dator. I denna har sökningar på hur bomber kan göras hittas. Det som är i största fokus i artikeln är dock de andra sökningarna som har gjorts:

Among the documents she downloaded was one called the Mujahideen Explosives Handbook. But as well as bomb-making she appears to have been preoccupied with her personal appearance. Examination of the laptop's hard drive showed she had also Googled a significant number of workout and weight loss sites, as well as makeover sites which demonstrated how to have hair like the singer Taylor Swift. There were also self-portraits of Lewthwaite, including one with her children, Sky News said (Guardian 1).

Således ges Lewthwaite en motsägelsefull problematik, hon vill göra bomber men samtidigt se snygg ut vilket går i led med tesen rörande fokus på kvinnliga terroristers utseende (Friedman, 2008: 850).

De identitetsskapande egenskaper i artiklarna är kopplade till Samanthas roll som gift och sedermera änka, hennes religiösa intresse och hennes intresse för sitt utseende.

Det religiösa intresset får en förhållandevis stor roll, men då den kombineras med uttalanden som förminskar hennes egen förmåga att ta beslut och insinuerar att hon har blivit lurad eller tvingad in i terrorism faller religionen som motivbild bort. Det används istället som en förklaringsfaktor kring hennes agerande, utifrån hennes kvinnliga identitet som inte tillåter henne den politiska agendan som en man hade kunnat få (Friedman, 2008: 61, 851).

5.2.5 Mukhlas

Mukhlas är en av männen bakom bombådet på Bali som dödade ett stort antal västerlänningar år 2002. Mukhlas, vars riktiga namn är Ali Ghufron, anses av polisutredningen vara en av ledarna bakom planeringen och utförandet av dådet.

De utmärkande identitetsskapande egenskaperna är hans auktoritära ställning som islamisk lärare och som hjärnan bakom dådet

I samtliga artiklar återkommer egenskaper som "... islamist militant" (Guardian 1), "... mastermind" (Guardian 2), "operations chief" (BBC 1) och "... Islamic teacher" (BBC 2) vilket ger Mukhlas som person en tyngd i enlighet med hans ställning och religiösa övertygelse.

I en av artiklarna från rättegången återfinns en beskrivning av hans utseende: "Wearing a white Muslim cap and collarless shirt, Mukhlas shouted 'Allahu Akbar'" (BBC 3) vilket vanligtvis är förbehållet de kvinnliga terroristerna (Nacos, 2005: 437). Dock fungerar denna beskrivning snarare som en bekräftelse på Mukhlas ställning och hans religiösa övertygelse.

... the blasts were part of a plan to wage war against the United States and its allies in revenge for the 'slaughtering' of Muslims worldwide (BBC 3).

Motivbilden som tillskrivs honom är den som terrorister ofta ges, vilket är ett hämndmotiv för en stats illegitima (i personens åsikt) agerande (Smith, 2008: 64). Mukhlas ges en identitet som en auktoritär figur med en religiös övertygelse byggd på en extrem form av islam där våld rättfärdigas som ett medel för att uppnå ett mål (Putra & Sukabdi, 2013: 83).

They have said they thought what they were doing was right. I think they should have given a warning first, but they believed they were carrying out a Jihad (BBC 4).

Det återfinns ingen signifikant problematik rörande vare sig dådet eller Mukhlas bakgrund, utan identiteten, problemet och orsaken härstammar från männens, och specifikt Mukhlas, missnöje med en politik som bedrivs av västvärlden utifrån ett religiöst perspektiv (Puktra & Sukbadi, 2013: 86).

5.2.6 Umar Farouk Abdullmutallab

Umar försökte och misslyckades med att spränga ett flygplan mellan Amsterdam och Detroit på juldagen 2009 (Guardian 1).

Identiteten som Umar ges fokuserar till stor del på hans privilegierade bakgrund "... appears to have lived a life of privilege" (BBC 1), "Mr Abdulmutallab is from a wealthy Nigerian family" (BBC 2), "Abdullmutallab, the son of a wealthy Nigerian banker" (Guardian 1). Han beskrivs som "actually a normal person" (BBC 3) och en mönsterstudent, som gav uttryck för oroväckande åsikter när han var yngre men inget som togs på större allvar (Guardian 2).

Han kommer följaktligen från en stabil bakgrund och en bra familj och hans förmodade problematik förklaras inte utifrån detta. Fokus ligger istället på hans religiösa övertygelse och hans radikala syn på samhället och världen (BBC 1).

Motivet bakom hans misslyckade terrordåd bottnar i hans religiösa person och tron att målet helgar medlen (Moghadam, 2008: 51-52). Umar rapporterar själv att

dådet planerats i samband med al-Qaida och att det var under hans tid i Yemen som materialet för bomben mottogs (BBC 1).

... he was angry both with him and 'the nutters who put these silly ideas in his head' (Guardian 2).

Meningen ovan, ett citat från Umars tidigare lärare, är det enda som återfinns i materialet där uttryck ges för att Umar möjligtvis har blivit påverkad av andra att utföra dådet. Detta påminner om hur kvinnliga terrorister beskrivs som lättpåverkade och manipulerade (Jaques & Taylor, 2008: 310) men då det enbart återfinns i citatet ovan läggs det inte större vikt vid det.

Istället antas Umar ha radikaliserats av andra krafter men inte att han har tvingats till att utföra dådet "... how Umar Farouk Abdulmutallab was radicalised and by whom" (Guardian 3).

Problemet tycks härstamma från hans religiösa övertygelse och extrema världssyn, vilket även är orsaksbilden som målas upp. Han är en normal människa, från en välbärgad bakgrund med en gedigen utbildning som tog ett rationellt beslut att av egen fri vilja resa till länder där terroristgrupper är baserade för att (enligt egen utsago) genomgå träning tillsammans med dem.

5.2.7 Taimour Abdulwahab al-Abdaly

Taimour Abdulwahab al-Abdaly är den svensk-irakiske mannen som blev Sveriges första självmordsbombare när han i december 2010 sprängde sig själv i centrala Stockholm (Guardian 1).

The Swedish newspaper Aftonbladet quotes friends who paint a picture of Abdaly as enjoying playing basketball and a good party, yet who had become increasingly angry over the past few years. A look at his Facebook wall postings [...] shows a blindfolded Iraqi man being taunted and abused by US soldiers. Several more are part of a series on 'Russian war crimes in Chechnya'. Others show speeches given by radical mullahs (Guardian 2).

Taimour beskrivs i flertalet artiklar som en normal person, en familjeman som var väldigt religiös och en god granne som inte ställde till med några problem. Hans bakgrund diskuteras men ges inget större utrymme, utan det konstateras att han inte hade några tidigare problem och var väl omtyckt i sitt område. När bakgrunden väl diskuteras är det med koppling till hans religiösa övertygelse.

Således etablerats hans radikala övertygelse vilket återkommer som motivbild genomgående i artiklarna.

He declared: 'The time has come to take action.' He made it clear that he was seeking to punish Sweden for failing to act against a 2007 cartoon of the Prophet Muhammad

as a dog by a Swedish artist, Lars Vilks, and for the country's 500-strong presence in Afghanistan (Guardian 1).

Enligt egen utsago är motivet för dådet Lars Vilks förolämpande av det muslimska samhället och Sveriges inblandning i Afghanistan. Att vilja straffa ett land genom terrordåd då staten, enligt terroristens egen mening, gett sig in i en konflikt där de inte hör hemma är en återkommande motivbild för terroristorganisationer och vid terrordåd (Smith, 2008: 64).

I Taimours egen mening är problemet som leder till hans självmordsdåd Sveriges agerande, vilket i sin tur leder till att detta ses som en legitim orsak som rättfärdigar hans dåd (Pape, 2005: 58).

A Swedish news agency has released an audio recording apparently made by Abdaly, in which he says oppression against Muslims in Europe will not be tolerated (BBC 1).

Då artiklarna återger Taimours egenutsagda motivbild reproducerar media bilden av självmordsbombaren Taimour som en autonom, rationell och altruistisk ledare som utför dådet i ett större syfte (Pape, 2005: 22).

'These people operating on their own are often no good technically, like this man.' (Guardian 2).

Följaktligen visar materialet som analyserats att Taimours misslyckade bombdåd gav honom en maskulin identitet som en religiös, normal man, problemet med bomben tillskrivs hans ovana att hantera sprängmedel (vilket citatet ovan visar) och motivet är en politisk agenda typisk för manliga självmordsbombare (Smith, 2008: 64).

5.2.8 Bröderna Tsarnaev

Identiteterna som bröderna Tsarnaev, ansvariga för bombdådet mot Boston maraton 2013, ges är någorlunda enhetliga genom materialet även om avvikelser återfinns.

Tamerlan Tsarnaev the 26-year-old amateur boxer [...] told the photographer he hoped to win enough fights to be selected for the US Olympic team and become a naturalised America (BBC 1).

Tamerlan also said that unless Chechnya became independent, he would rather compete for the US than for Russia. He is quoted as saying: 'I don't have a single American friend. I don't understand them.' But he was married to an American and in another local news article from 2004 was quoted as saying 'I like the USA'. His younger brother was described as well integrated into the local community. 'He was a very studious person. He was really popular. He wrestled. People loved him' (ibid).

Återkommande i materialet är brödernas koppling till Tjetjenien, och specifikt den äldre broderns bakgrund med fokus på hans intresse för Tjetjenien är centralt. Den äldre, Tamerlan Tsarnaev, beskrivs som en vanlig kille, som kände sig allt mer utanför och alienerad i det amerikanska samhället. Hans förfrågan om amerikanskt medborgarskap blev medvetet försenat efter att en utländsk regering bad FBI utreda Tamerlan och hans påstådda kopplingar till extremistisk islam (BBC 2). Detta påpekas dock i samband med att han aldrig blev amerikan på riktigt och i samband med att FBI inte gjorde ett ordentligt jobb, och inte som ett tänkbart motiv för dådet.

Istället är det Tjetjenien som målas upp som motivet. Tamerlan Tsarnaev var frustrerad och arg över hur läget såg ut i landet. Även om Tjetjenska regeringen förnekar att det skulle finnas en länk mellan brödernas dåd och landet är det den motivbilden som återkommer (Guardian 1). Det ges ingen förklaring varför en attack på USA skulle påverka läget i Tjetjenien, men motivbilden ger trots detta en auktoritet och politisk agenda bakom dådet. De är två individer som visar sitt missnöje med hur världen, USA och Tjetjenien ser ut genom politiskt och religiöst motiverat våld (Moten, 2010: 45).

En intressant aspekt är förhållandet mellan bröderna och hur det porträtteras genom intervjuer med vänner och familj.

One acquaintance of Dzhokhar [...] speculated he had fallen under his brother's influence (Guardian 2).

'My feeling is that the reason that Jahar was involved has entirely to do with his brother ... Given that his brother essentially raised him, I think this is an awful case of evil being perpetuated because of the trust and love Jahar had for his brother.' (ibid).

Maktbalansen mellan bröderna är skev, och det är Tamerlan som har övertaget och möjligheten att påverka och föra vidare sin radikaliserings till sin yngre bror. Denna dynamik är liknande dynamiken som återfinns i ett patriarkat, där det maskulina utövar makt på det feminina. Denna kraftfulla relation leder till att Dzhokhar beskrivs på ett sätt som vanligtvis är reserverat för kvinnor som begår terrordåd (Friedman, 2009: 846-847).

Denna beskrivning av Dzhokhar och Tamerlans relation bekräftar och bygger upp Tamerlans bild som den traditionella terroristen som har blivit radikaliserad på grund av upplevda orättvisor och som begår ett dåd för att få till en förändring (Pape, 2005: 23). En intressant iakttagelse är att även om bröderna begått dådet tillsammans i samförstånd, ges inte Dzhokhar en lika stark politisk, personlig agenda. Istället förstås hans involvering som ett resultat av broderns inflytande och kärleken Dzhokhar känner för sin bror.

5.2.9 CONTEST 2006

CONTEST består av fyra delar (Pursue, Prevent, Protect, Prepare) och den relevanta delen för undersökningen är Prevent, i vilken steg som tas för att motarbeta radikaliserings beskrivs.

Diskussionen som förs i dokumentet kretsar kring vem som radikaliserar, var radikaliserings sker, varför detta sker och hur det ska motarbetas. Det finns ingen enhetlig profil som passar in på en terrorist, vilket policymakarna är medvetna om och betonar, men det finns fortfarande kriterier som går att utläsa.

Potentially radicalising factors include the development of a sense of grievance and injustice (Contest, 2006: 10).

Media coverage of isolated and unacceptable incidents involving Western forces in Muslim countries [...] may also be used to convince susceptible individuals that the West is antipathetic to Islam. Another potential factor is a sense of personal alienation or community disadvantage, arising from socioeconomic factors such as discrimination, social exclusion, and lack of opportunity (ibid).

Orsaken bakom en radikaliserad persons vilja att begå terrordåd går att utläsa i stycket ovan, att orättvisor begås och ett generellt missnöje samt att eventuella motsättningar mellan Islam och västvärlden spelar en roll. Således kan identiteten hos personen som begår terrordåd antas vara muslimsk, problematiken bakom dådet kommer ifrån en politisk och religiös agenda rörande orättvisor, som exempelvis att en stats närvaro i en annan suverän stat uppfattas som illegitim (Pape, 2005: 79-80).

Orsaker bakom en persons beslut att agera på den upplevda känslan av orättvisa kan tänkas vara en känsla av utanförskap. Detta är den traditionella bilden som målas upp av terrorister i media och i akademien (Smith, 2008: 64, Jaques & Taylor, 2008: 321).

The third area of action to counter radicalisation is therefore a battle of ideas, challenging the ideological motivations that extremists believe justify the use of violence. In particular, we are working with communities to help them discourage susceptible individuals from turning towards extremist activity (Contest, 2006: 13).

Stort fokus ligger på rollen som den lokala gemenskapen spelar och hur invånarna kan samarbeta och hjälpas åt för att bekämpa och motverka extremism (Contest, 2006: 14). Studier som har genomförts påtalar gruppidentitet som en viktig faktor i rekrytering av manliga terrorister (Jaques & Taylor, 2008: 322), vilket stämmer överens med framställningen av hur viktig gemenskapen är för att motverka radikaliserings.

En annan viktig punkt att uppmärksamma är den signifikanta rollen ideologisk bas ges. En av grundtankarna bakom att motverka radikalism är således att fokusera och argumentera emot den ideologiska tanken som legitimerar terrordåd. En rad åtgärder har tagits för att förverkliga detta:

The Ministers for Women held their biannual meeting with representatives of the Muslim Women's Network in October 2005 and discussed the role women can play in tackling extremism in Muslim communities (Contest, 2006: 13).

Värt att uppmärksamma i detta stycke är att kvinnor ges en egen, separat roll som en gruppering med tänkbar inverkan på motverkandet av terrorism och extremism på enda basis att de är just kvinnor. Detta kan förstås både utifrån en kulturell aspekt och den bild av muslimska kvinnor som de icke-operationella krafterna inom islam (Cunningham, 2007: 118, Herschinger, 2014: 49) men även utifrån den traditionella bilden av kvinnor som feminina varelser med inneboende egenskaper som omhändertagande och milda (Höglund, 2010: 184).

5.2.10 CONTEST 2009

The greatest terrorist threat we currently face is from terrorists who claim to act in the name of Islam and who seek to recruit people to their cause from Muslim communities around the world [...] At this stage much Prevent activity takes place with Muslim communities. But the principles which are the basis for this work can apply to different contexts too (Contest, 2009: 84-85).

Prevent-strategin från 2009 skiljer sig inte nämnvärt åt från publikationen år 2006. Fokus ligger även här på den ideologiska bakgrund som ligger till grund för eventuell radikaliseringsfaktor. Missnöje, oavsett om det är berättigat eller självupplevt, är även en viktig faktor (Contest, 2009: 83).

Vulnerability is not simply a result of actual or perceived grievances. It may be the result of family or peer pressure, the absence of positive mentors and role models, a crisis of identity, links to criminality including other forms of violence, exposure to traumatic events (here or overseas), or changing circumstances (eg a new environment following migration and asylum) (Contest, 2009: 89).

Även här ges individen som befinner sig i riskzonen en identitet som religiös (särskilt om det är islam som är hans religion), en bakgrundsproblematik utifrån tidigare kriminell bakgrund eller uppkomsten av en identitetskris. Motivbilden utgår ifrån upplevda orättvisor. Intressant att poängtera är inflytandet av andra och upplevelser av traumatisk karaktär som inkluderas som potentiella radikaliseringsfaktorer. Dessa är signifikanta motivbilder i fallen med kvinnliga terrorister (Herschinger, 2014: 54).

Olika strategier presenteras för att komma till bukt med problemet och dessa strategier sträcker sig från att läroväsendet ska hålla uppsikt över eventuella individer som är potentiella, framtida terrorister samt hur lokalsamhället innefattande bland andra religiösa samfund ska hantera detta (Contest, 2009: 90).

A National Muslim Women's Advisory Group has been established with three priority areas for further work: civic participation; theological understanding; and the identification of role models (ibid).

Kvinnor ges även här en egen, specifik agenda för att motverka våldsam extremism utan någon direkt förklaring till varför just kvinnor skulle behöva en egen. Unga människor får även dem en central plats, utan att grupperna könsspecificeras (Contest, 2009: 89).

5.2.11 CONTEST 2011

Prevent-strategin som presenterades 2011 utgår ifrån antaganden att radikaliseringsutifrån ideologin som al-Qaida representerar kommer fortsätta.

Prevent is based on the planning assumptions that the process of radicalisation will continue: the ideology which has come to be associated with Al Qa'ida will be more resilient than Al Qa'ida itself. We also assume that although material on the internet will continue to motivate some people to engage in terrorism it will rarely be a substitute for the social process of radicalisation, involving radicalisers seeking out and engaging with vulnerable people (Contest, 2011: 62).

Detta stycke återfinns bland de första punkterna i presentationen av den nya Prevent-strategin där orsaken bakom terrordåd klargörs. Det är den ideologiska bakgrunden med grund i al-Qaidas version av islam som religiös åskådning som utgör det största fokusområdet.

Identiteten hos personer i riskzonen för att bli påverkade av denna ideologiska grund återges ett par sidor senare: "They must be credible and able to reach and relate to people who will very often be alienated and separated from mainstream society and Government. Some of these people may have been in prison." (Contest, 2011: 65). Utifrån deras tidigare strategier är profilen av individer som kan utsättas för dessa radikala idéer och acceptera dem någon som står utanför samhället. Viss forskning inom terrorismfältet menar att det är större trolighet att män blir en medlem av en terroristgrupp på grund av en förvirrad identitetsbild och en känsla av att inte höra hemma i samhället han lever i (Jaques & Taylor, 2008: 306).

Ett område som skiljer Prevent 2011 från de tidigare är det fokus som läggs på sjukvården och vilken risk människor som har psykiska problem och/eller inlärningssvårigheter som problematik har för att radikaliseras. Detta exemplifieras med ett fall då en man led av aspergers begick ett terrordåd efter att ha blivit fixerad på terrorism. Aspergers påstås dock inte vara anledningen bakom agerandet, och mannen blev dömd till fängelse och inte vård (Contest, 2009: 69).

Det är inte en motivbild som målas upp, utan en faktor att ta i beaktande och en handlingsplan för människor som arbetar med patienter inom detta fält.

Denna utgåva av rapporten har ej inkluderat, som i tidigare två, ett exempel på hur strategierna jobbar specifikt med kvinnoorganisationer. Den kan följaktligen verka vara gender neutral, men, som många feministiska teoretiker har påpekat: Även om texten inte nämner gender, betyder det inte att den inte är gendert (Gentry & Sjöberg, 2007: 52).

Identiteten, problemet och orsaken som ges tänkbara terrorister är i grund och botten byggd på den ideologiska grunden. Denna grund är både politisk och religiös, och den utgår ifrån en tanke om att individer känner sig utanför på grund av olika personliga anledningar och därför tilltalas av den tänkbara gruppdynamik som går att få i terroristorganisationer (Jaques & Taylor, 2008: 306-307).

5.3 Jämförande diskussion

Bilden som målas upp av de manliga terroristerna är att de samtliga är religiösa, politiskt medvetna, arga över en upplevd orättvisa och normala män. De ges alla religiösa och/eller politiska motiv för de utförda dåden. Umar och Tamerlan Tsarnaev tillskrivs en viss problematik i beskrivningen av dem som mer dragna till religion allt eftersom deras världsbild förändrades. Trots detta beskrivs dem inte som vare sig psykologiskt eller biologiskt avvikande.

Kvinnornas rapportering stämmer till vissa delar in på beskrivningen ovan, men det är inte de faktorerna som dominerar rapporteringen kring dem och deras dåd. Wafa Idris, som uttalat utförde dådet som protest mot Israels agerande mot Palestina, motiv ifrågasattes och det spekulerades i att dådet var ett misstag snarare än en planerad aktion. Taimours självmordsattentat å andra sidan presenteras som ett attentat på grund av Sveriges militära inblandning i Afghanistan och dådets misslyckade natur förklaras med hans tekniska ovana att handskas med explosiva medel.

Likheter med Umars dåd och bakgrund återfinns bland flertalet av de kvinnliga terroristerna som analyseras. Samantha Lewthwaite kommer exempelvis också från en stabil bakgrund och uttryckte ett starkt religiöst intresse. Trots detta porträtteras hon utan en egen vilja, och anledningen bakom hennes tänkbara agerande faller under kategorin att hon har blivit påverkad och tvingad att engagera sig med terrorister. Gestaltningen stämmer väl överens med teorier kring kvinnliga terroristers framställning (Gentry & Sjöberg, 2007: 49).

Colleen LaRose antas ha, precis som Umar, kopplingar till al-Qaida och planerade ett terrordåd som misslyckades. Även om hennes religiösa övertygelse är uppenbar är det inte den som står i fokus, utan istället ges hennes identitet som udda, galen och lättpåverkad det största utrymmet. Denna identitet förklarar sedan, i enlighet med Monster-narrativet, problematiken bakom hennes plan att mörda Lars Vilks.

Att hon, denna ensam, galna kvinnan som spenderade oräkneliga timmar på internet mötte personer som lurade, uppmanade och till slut fick henne att resa till Europa för att bli martyr, blir förlöjligad och utmålad som galen vilket inte enbart tar ifrån henne den politiska agenda hon agerade efter utan även hennes roll som en riktig kvinna (Gentry & Sjöberg, 2007: 37). Detta trots rapporter som påpekar att LaRose snarare hade en operativ roll i gruppen och var en drivande faktor bakom planeringen och det tänkbara utförandet.

Taimour och Umar, vars terrorplaner gick i stöpet, förlöjligas inte på samma vis som LaRose och hennes misslyckade terroristplan. De beskrivs inte som lättpåverkade (även om visst fokus läggs på tänkbara personer bakom radikaliseringsprocessen) som Samantha Lewthwaite och de ges en autonom agenda trots misslyckandet till skillnad från Idris. Rapporteringen ger starkt stöd för tesen om en gendered skillnad i gestaltningen.

Mukhlas är precis som en av kvinnorna bakom dådet i Moskva, Maryam Sharipova, lärare. I rapporteringen kring Mukhlas ges hans roll som lärare i religion en prominent roll, vilket till viss del kan förstås utifrån den religiösa drivkraften bakom dådet. I Maryams fall används hennes lärarroll istället för att förstärka otroligheten i dådet hon har begått, då en lärare ska ta hand om och lära ut och inte begå terrordåd i kampen för Tjetjensk frihet.

En intressant aspekt att lyfta är i fallet med bröderna Tsarnaev, där det återfinns gendered beskrivningar både ur maskulina och feminina perspektiv. Det är den yngre brodern Dzokhar som ges feminina egenskaper utifrån broderns påstådda inflytande över honom och hans radikaliseringsprocess. Denna gestaltning har likheter med Samantha Lewthwaites, som även hon beskrivs som driven av någon annan. En aspekt av Dzokhars motivbild, kärleken han känner för sin bror, och identiteten som skapas är följaktligen en typisk kvinnlig identitet och motivbild (Gentry & Sjöberg, 2007: 49).

CONTEST-dokumentet och deras profilering av vad som möjligtvis kan driva en person till att begå ett terrordåd ter sig gender neutral utifrån perspektivet att profilen inte könsbenämns eller att gender är en aspekt som inkluderas. Även om, som många feministiska teoretiker har påpekat, en rapport verkar gender neutral återfinns det en gendered aspekt utifrån det faktum (Gentry & Sjöberg, 2007: 29).

Traditionella könsroller, även om inte uttalade sådana, återfinns i dokumenten. Denna iakttagelse finner stöd i de specifika fokusgrupper som satts samman bestående av kvinnor, enbart för att de är kvinnor och på så vis antas ha specifika könsbundna egenskaper som ger dem en annan infallsvinkel än de könsneutrala fokusgrupperna.

Profileringen av tänkbara terrorister och egenskaper en person i riskzonen för radikaliseringsprocessen ges stämmer i hög grad överens med den identitet, problematik och orsaksbild som de manliga terroristerna får. Följaktligen kan en argumentera för att diskursen och gestaltningen som råder i policydokumentet följer de som råder i medias rapportering av terrordåd utifrån en gendered aspekt (Herschinger, 2014: 57).

En intressant iakttagelse är dock det fokus som läggs på utomståendes möjlighet att influera till terrordåd, då detta framförallt förknippas med kvinnor. Det mest iakttagande som återfinns i dokumenten är dock den ideologiska grunden som motiv, vilket är den motivbild som män ges i media. Följaktligen, även om det inte nämns specifika kön som skulle vara mer utsatta för risk, är det ett rimligt antagande att Prevent-dokumentet är inriktade på en manlig gärningsman som ges den politiska agenda terrordåd strävar efter att uppnå och som förnekas kvinnliga terrorister.

6 Slutsats

Utifrån undersökningen visar båda analyserna på förekomst av gendred skillnader i gestaltning av manliga respektive kvinnliga terrorister i media. Denna skillnad syns klarast i diskursanalysen, men påträffas även tydligt i frekvensanalysen. Undertecknad vill belysa diskursanalysen som metods lämplighet för denna studie, då den fungerar väl för syftet och är särskilt användbar ihop med valda kritiska teoribildningar som ämnar belysa dolda aspekter. Frekvensanalysens resultat var övervägande statistiskt signifikanta vilket ger ytterligare stöd för tesen som studien bygger på.

Svaret på första frågeställningen, ” Hur skiljer sig gestaltning i media åt mellan kvinnliga och manliga terrorister i Storbritannien? är följaktligen att den skiljer sig åt på en gendred bas där traditionella könsroller är ständigt förekommande. Kvinnor och män ges olika identitetsskapande egenskaper. Problematiken som uppmärksammas varierar beroende på kön hos gärningspersonen och orsakerna bakom ett dåd skiljer sig åt. Undersökningen har funnit ett starkt stöd för tesen att rapportering kring terrordåd är starkt influerad av gender.

Frågan, ” Vilken gestaltning återfinns i Storbritanniens policydokument rörande antiterror- och antiradikaliseringplaner?”, resulterade i svaret att det är den maskulina gestaltningen som övervägande återfinns i de studerade dokumenten.

Då liknande gestaltning rörande särskilt motivbild och drivkraft bakom ett terrordåd i policydokumenten stämmer överens med medias diskurs kan slutsatsen att medias diskurs speglar den allmänna diskursen och följaktligen även policymakarnas dras. En annan intressant aspekt att lyfta är att gestaltningen återfinns i båda media-källor som använts. BBC ska vara en opartisk och objektiv nyhetskälla, men trots detta använder de sig av gendred förklaringar när det kommer till rapportering kring terrorister. Detta går i led med tesen att den allmänna diskursen är så djupt rotad i samhället att den återfinns oavsett vem författaren av en artikel är eller var den blir publicerad.

Resonemanget kring eventuella säkerhetsföljder av denna gestaltning grundas i att om kvinnliga terroristers gestaltning påverkar policymakarna, vilket kan antas utifrån undersökningen, så misstolkas och förstås en populationsdel på ett felaktigt vis. Detta kan leda till dels, vilket redan har skett, att terroristgrupper utnyttjar denna missuppfattning och använder den till sin fördel. En annan tänkbar följd om inte policyskaparna uppmärksammar denna aspekt och inkluderar den i sitt arbete är att en stor del av befolkningens tänkbara radikaliserings förbises, vilket i sin tur kan ha förödande konsekvenser för befolkningen i en stat.

En aspekt som undertecknad vill poängtera är att kvinnor och män inte är homogena grupper. Syftet med uppsatsen är inte att argumentera för att alla kvinnor som begår terrordåd är drivna av en religiös övertygelse, eller att alla män

som begår terrordåd egentligen inte är drivna av en politisk övertygelse. Syftet är att belysa hur rapporteringen kring dessa dåd och arbetet för att förebygga dem är genderek utifrån de traditionella könsroller som fortfarande aktualiseras i samhället idag.

Vidare forskning för att ytterligare undersöka vilka konsekvenser den traditionella bilden av män och kvinnor har för säkerhetsarbetet kan förslagsvis ske i form av en komparativ studie där fler länder och deras preventiva arbete mot terrorism inkluderas och studeras.

Slutsatsen som nås är att en genderek aspekt återfinns i samtliga undersökta områden. Denna aspekt bör uppmärksammas och inkluderas snarast för att kunna fortsätta arbetet mot terrorismen på en ärligt representativ grund.

7 Källförteckning

Litteratur

- Alison, Miranda, 2004. "Women as Agents of Political Violence: Gendering Security" *Security Dialogue*, vol. 35, nr 4, s. 447-463.
- Boréus, Kristina – Göran Bergström, 2012. "Diskursanalys" i Kristina Boréus & Göran Bergström (red.) *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur AB, s. 353-411.
- Cunningham, Karla J., 2007. "Countering Female Terrorism" *Studies in Conflict & Terrorism*, vol. 30, nr 2, s. 113-129
- Entman, Robert M., 1993. "Framing: Towards Clarification of a Fractured Paradigm" *Journal of Communication*, vol. 43, nr 4, s. 51-58
- Esaiasson, Peter – Gilljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Wägnerud, Lena, 2012, *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4:e upplagan. Stockholm: Nordstedts juridik
- Friedman, Barbara, 2008. "Unlikely Warriors: How Four U.S. News Sources Explained Female Suicide Bombers" *Journalism & Mass Communication Quarterly*, vol. 85, nr 4, s. 841-859.
- Gentry, Caron E. – Laura Sjöberg, 2007. *Mothers, Monsters, Whores: Women's Violence in Global Politics*. London, New York: Zed Books
- Herschinger, Eva, 2014. "Political science, terrorism and gender" *Historical Social Research*, vol. 39, nr 3, s. 46-66.
- Höglund, Anna T., 2010. *Gender and the War on Terrorism: The Justification of War in a post-9/11 Perspective*. Uppsala: Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet
- Jackson, Richard – Marie Breen-Smyth, Jeroen Gunnin, Lee Jarvis, 2011. *Terrorism: A Critical Introduction*. New York: Palgrave Macmillan
- Jacques, Karen – Paul Taylor, 2008. "Male and Female Suicide Bombers: Different Sexes, Different Reasons?" *Studies in Conflict & Terrorism*, vol. 31, nr 4, s. 304-326
- Johansson, Peter, 2008. *Samerna-ett ursprungsfolk eller en minoritet? En studie av svensk samepolitik 1986-2005*. Göteborg: Intellecta DocuSys AB.
- Moghadam, Assaf, 2008. "Motives for Martyrdom: Al-Qaida, Salafi Jihad, and the Spread of Suicide Attacks" *International Security*, vol. 33, nr 3, s. 46-78
- Moten, Abdul Rashid, 2010. "Understanding Terrorism: Contested Concept, Conflicting Perspectives and Shattering Consequences." *Intellectual Discourse*, vol. 18, nr 1, s. 35-63
- Nacos, Brigitte L., 2005. "The Portrayal of Female Terrorists in the Media: Similar Framing Patterns in the News Coverage of Women in Politics and in Terrorism" *Studies in Conflict & Terrorism*, vol. 28, nr 5, s. 435-451
- Pape, Robert A., 2006. *Dying to Win: The Strategic Logic of Suicide Terrorism*. New York: Random House Trade Paperbacks

- Putra, Idhamsyah Eka – Zora A. Sukabdi, 2013. "Basic concepts and reasons behind the emergence of religious terror activities in Indonesia: An inside view." *Asian Journal of Social Psychology*, vol. 16, nr 2, s. 83-91
- Smith, Allison G., 2008. "The Implicit Motives of Terrorist Groups: How the Needs for Affiliation and Power Translate into Death and Destruction" *Political Psychology*, vol. 29, nr 1, s. 55-75.
- Sjoberg, Laura, 2013. *Gendering global conflict: Toward a Feminist Theory of War*. New York: Colombia University Press.
- Teorell, Jan – Torsten Svensson (2007). *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Stockholm: Liber
- Tickner, Ann J., 1992. *Gender in International Relations: Feminist Perspectives on Achieving Global Security*. New York: Columbia University Press
- Tickner, Ann J., 2001. *Gendering World Politics*. New York: Columbia University Press
- Winther-Jørgensen, Marianne – Louise Phillips, 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Elektroniska källor

- Aglionby, John, 2003. "Bali bomb mastermind sentenced to death". *The Guardian*, nyhetsartikel. 2003-10-03. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/world/2003/oct/03/indonesia.johnaglionby>. Hämtdatum: 2015-05-03
- Batty, David, 2010. "Man says daughter was Moscow bomber". *The Guardian*, nyhetsartikel. 2010-04-05. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/world/2010/apr/05/man-claims-daughter-moscow-bomber>. Hämtdatum: 2015-05-03
- BBC 1 = "Who We Are" i *About the BBC*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.bbc.co.uk/aboutthebbc/insidethebbc/whoweare/ataglance>. Hämtdatum: 2015-05-03
- BBC 2 = "White Widow": Kenya probes 'Samantha Lewthwaite sighting", *BBC*, nyhetsartikel. 2014-06-03. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.bbc.com/news/world-africa-27677232>. Hämtdatum: 2015-05-19
- BBC 3 = "Profile: Dzhokhar and Tamerlan Tsarnaev", *BBC*, nyhetsartikel. 2013-04-22. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-22219116>. Hämtdatum: 2015-05-19
- Dagens Nyheter = "Flygbombaren skulle förhöras", *Dagens Nyheter*, nyhetsartikel. 2010-01-07. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.dn.se/nyheter/varlden/flygbombaren-skulle-forhoras/>. Hämtdatum: 2015-05-19
- Kihlström, Staffan, 2014. "'Jihad Jane' fick tio år för mordplan på Vilks", *Dagens Nyheter*, nyhetsartikel. 2014-01-07. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.dn.se/arkiv/nyheter/jihad-jane-fick-tio-ar-for-mordplan-pa-vilks>. Hämtdatum: 2015-05-19
- Lisinski, Stefan, 2010. "Tre bomber skulle orsaka stor förödelse", *Dagens Nyheter*, nyhetsartikel. 2010-12-14. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.dn.se/arkiv/nyheter/tre-bomber-skulle-orsaka-stor-forodelse>. Hämtdatum: 2015-05-19

The Guardian = "History of the Guardian" i *GNM Archive*. [Elektronisk]
Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/gnm-archive/2002/jun/06/1>.
Hämtdatum: 2015-05-03

The Office for Security and Counter-Terrorism, hemsida, Policy Counter-Terrorism. [Elektronisk] Tillgänglig:
<https://www.gov.uk/government/policies/protecting-the-uk-against-terrorism>.
Hämtdatum: 2015-05-03

Artikelmaterial

Wafa Idris:

BBC 1 = "Female bomber's mother speaks out". *BBC*, nyhetsartikel. 2002-01-30.
[Elektronisk] Tillgänglig:
http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/1791800.stm. Hämtdatum: 2015-04-15

BBC 2 = "Symbolic funeral for female bomber". *BBC*, nyhetsartikel. 2002-01-31.
[Elektronisk] Tillgänglig:
http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/1794382.stm. Hämtdatum: 2015-04-15

Guardian 1 = Foden Giles, 2003, "Death and the Maidens", *The Guardian*,
nyhetsartikel. 2003-07-18. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.theguardian.com/world/2003/jul/18/gender.uk>. Hämtdatum: 2015-04-15

Colleen LaRose:

BBC 1 = "Jihad Jane' case: Colleen LaRose admits terror plot". *BBC*,
nyhetsartikel. 2011-02-01. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.bbc.com/news/world-us-canada-12340711>. Hämtdatum från
Retriever: 2015-04-1

BBC 2 = "US woman Colleen LaRose denies four terror charges". *BBC*,
nyhetsartikel. 2010-03-18. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/8574876.stm>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-15

BBC 3 = "Profile: 'Jihad Jane' from Main Street". *BBC*, nyhetsartikel. 2010-03-11.
[Elektronisk] Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/8561888.stm>. Hämtdatum
från Retriever: 2015-04-15

Guardian 1 = Pilkington, Ed, 2010, "Colleen LaRose: all-American neighbour or terrorist Jihad Jane?", *The Guardian*, nyhetsartikel. 2010-04-10. [Elektronisk]
Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/world/2010/mar/10/colleen-la-rose-jihad-jane-terrorism-arrest>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-15

Guardian 2 = Hyde, Marina, 2010, "The war on terror: taking on Jihad Jane", *The Guardian*, kommenterande nyhetsartikel. 2010-04-12. [Elektronisk]
Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/commentisfree/2010/mar/12/jihad-jane-terrorism-policy-cats>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-15

Guardian 3 = Pilkington, Ed, 2011, "Jihad Jane' pleads guilty to murder attempt on Swedish cartoonist", *The Guardian*, nyhetsartikel. 2011-02-02.
[Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.theguardian.com/world/2011/feb/02/jihad-jane-pleads-guilty-cartoonist-murder>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-15

Maryam och Dzhennet

- BBC 1 = "Teenage widow 'probable bomber'", *BBC*, nyhetsartikel. 2010-04-02. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/8600563.stm>
Hämtdatum från Retriever: 2015-04-16
- Guardian 1 = Batty, David, 2010, "Man says daughter was Moscow bomber". *The Guardian*, nyhetsartikel. 2010-04-05. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/world/2010/apr/05/man-claims-daughter-moscow-bomber>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-16

Samantha Lewthwaite

- BBC 1 = Cox, Simon, 2012, "Samantha Lewthwaite: Missing widow of the 7/7 bomber", *BBC*, nyhetsartikel. 2012-04-05. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.bbc.com/news/uk-17611918>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-16
- BBC 2 = "Profile: Samantha Lewthwaite", *BBC*, nyhetsartikel. 2013-09-26. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.bbc.com/news/uk-24204517>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-16
- Guardian 1 = Siddique, Haroon, 2013, "British fugitive Samantha Lewthwaite wrote 'love poem' for Osama bin Laden", *The Guardian*, nyhetsartikel. 2013-10-22. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/uk-news/2013/oct/22/samantha-lewthwaite-love-poem-osama-bin-laden>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-16

Mukhlas:

- BBC 1 = "Bali bomb suspect admits role", *BBC*, nyhetsartikel. 2003-05-28. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/2943566.stm>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22
- BBC 2 = "Death penalty for Bali bomber", *BBC*, nyhetsartikel. 2003-10-02. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/3155706.stm>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22
- BBC 3 = "Bali bomb plot 'mastermind' in court", *BBC*, nyhetsartikel. 2003-06-16. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/2992472.stm>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22
- BBC 4 = "Bali bomb 'failed to fully explode'", *BBC*, nyhetsartikel. 2003-10-01. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/3154792.stm>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22
- Guardian 1 = "Bali bombing 'mastermind' goes on trial", *The Guardian*, nyhetsartikel. 2003-06-16. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/world/2003/jun/16/alqaida.indonesia> Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22
- Guardian 2 = Aglionby, John, 2003. "Bali bomb mastermind sentenced to death". *The Guardian*, nyhetsartikel. 2003-10-03. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/world/2003/oct/03/indonesia.johnaglionby>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22

Umar Farouk Abdulmutallab

- BBC 1 = "Nigerian accused of attacking US passenger jet", *BBC*, nyhetsartikel. 2009-12-26. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/8430699.stm>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22

- BBC 2 = “‘Jet bomber’ family tell of shock”, *BBC*, nyhetsartikel. 2009-12-28.
[Elektronisk] Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/8432283.stm>.
Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22
- BBC 3 = “Profile: Umar Farouk Abdulmutallab”, *BBC*, nyhetsartikel. 2011-10-12.
[Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-11545509>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22
- Guardian 1 = Sturcke, James, 2009. “Flight terror suspect Abdulmutallab charged with trying to blow up jet”, *The Guardian*, nyhetsartikel. 2009-12-27.
[Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/world/2009/dec/27/us-terror-flight-abdulmutallab-charged>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22
- Guardian 2 = Walker, Peter – Xan Rice, Richard Norton-Taylor, 2009. “Rich and privileged - the gilded life of would-be plane bomber”, *The Guardian*, nyhetsartikel. 2009-12-27. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.theguardian.com/uk/2009/dec/27/gilded-life-of-plane-bomber>.
Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22
- Guardian 3 = Walker, Peter – Chris McGreal, 2009. “Al-Qaida links to Christmas Day plane bomb plot investigated”, *The Guardian*, nyhetsartikel. 2009-12-28.
[Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.theguardian.com/world/2009/dec/27/christmas-plane-bomber-al-qaida>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-22

Taimour Abdulwahab al-Abdaly

- BBC 1 = “Stockholm suspect Taimour Abdulwahab al-Abdaly profiled”, *BBC*, nyhetsartikel. 2010-12-13. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.bbc.com/news/uk-11981228>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-24
- Guardian 1 = Borger Julian – Jonas Freden, 2010. ”Stockholm bombing: authorities ponder impossibility of policing lone jihadists”, *The Guardian*, 2010-12-13. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.theguardian.com/world/2010/dec/12/stockholm-bombing-policing-lone-jihadists>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-24
- Guardian 2 = Paige, Jonathan, 2010. “Stockholm suicide bomber: Taimour Abdulwahab al-Abdaly profile”, *The Guardian*, 2010-12-12. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/world/2010/dec/12/stockholm-suicide-bomber-profile>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-24

Bröderna Tsarnaev

- BBC 1 = “Boston bombings: Suspects’ Chechen connections”, *BBC*, nyhetsartikel. 2013-04-22. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-22229442>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-24
- BBC 2 = McKelvey, Tara, 2013. ”Tamerlan Tsarnaev: A lone wolf between two worlds”. *BBC*, nyhetsartikel. 2013-04-22. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-22255403>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-24
- Guardian 1 = Elder, Miriam – Matt Williams, 2013. “Chechnya connections build picture of Tamerlan and Dzhokhar Tsarnaev”, *The Guardian*, nyhetsartikel. 2013-04-19. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.theguardian.com/world/2013/apr/19/tamerlan-dzhokhar-tsarnaev-boston-bombings-chechnya>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-24

Guardian 2 = Pilkington, Ed – Adam Gabbat, Peter Beaumont, 2013.

“Skateboarding, marijuana ...and jihad. Inside the minds of the Boston bombing suspects”, *The Guardian*, nyhetsartikel. 2013-04-21. [Elektronisk]
Tillgänglig: <http://www.theguardian.com/world/2013/apr/21/boston-bombers-complex-picture>. Hämtdatum från Retriever: 2015-04-24

Säkerhetspolitiska dokument

CONTEST 2006 = “Prevent” i *Countering International Terrorism: The United Kingdom’s Strategy*. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/272320/6888.pdf. Hämtdatum: 2015-05-04

CONTEST 2009 = ”Prevent” i *The United Kingdom’s Strategy for Countering International Terrorism*. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/228644/7547.pdf. Hämtdatum: 2015-05-04

CONTEST 2011 = ”Prevent” i ”*CONTEST The United Kingdom’s Strategy for Countering International Terrorism*”. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/97995/strategy-contest.pdf. Hämtdatum: 2015-05-04

Bilaga

Utseende:

Hair/hair
colour
Face
Appearance
Beautiful
Gorgeous
Pretty
Ugly
Rough
Feminine
Masculine
Look

Civilstatus:

Married
Divorced
Widow
Widower
Single
Gay
Homosexual
Lesbian
Relationships
Boyfriend
Girlfriend
Husband
Wife

Personlig status:

Mother
Father
Parent
Daughter
Son
Child
Children
Orphan
Woman
Women
Female

Man
Men
Male

Personlighet

kvinnliga

attribut:

Caring
Nurturing
Motherly
Peaceful
Helpless
Subordinated
Failed
Soft
Virtuous
Evil
Irrational
Personal

Personlighet

manliga

attribut:

Tough
Hard
Masculine
Convinced
Conviction
Radical
Logical
Rational
Powerful
Dominant
Aggressive
Insensitive

Manliga

motivbilder:

Religion
Islam
Muslim
Christian

Christianity
Nationalist
Nationalism
Injustices
Politics
Political
Revenge
Avenge
Honour
Altruistic

Kvinnliga

motivbilder:

Accidental
Forced
Lured
Pressured
(manipulated)
Drugged
Love
Rage
Anger
Traumatized
Abused
Pawn
Sick
Mad
Shamed
Victim
Revenge (i
samband med
hämndmotiv
pga
närstående)